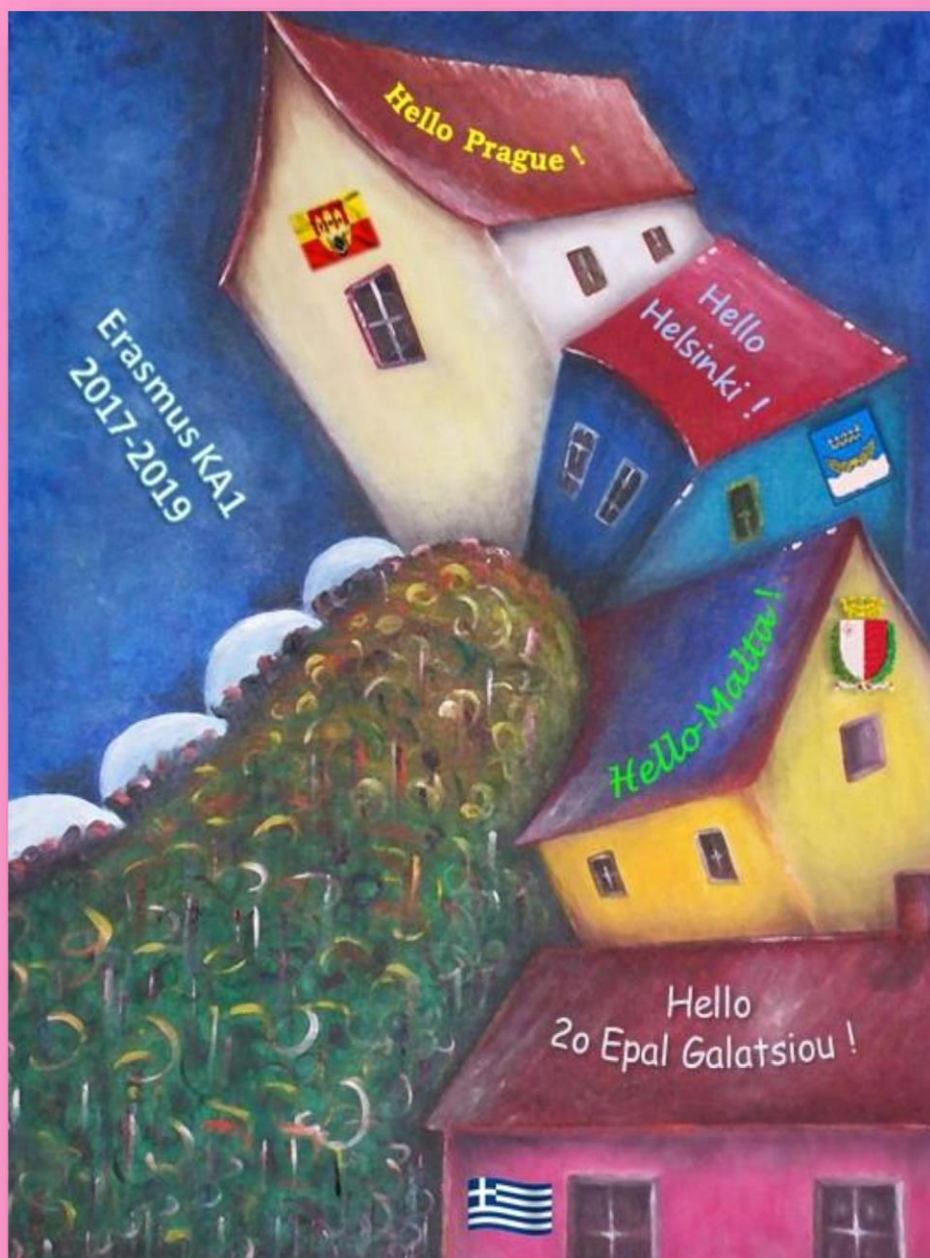

2^ο
Ε
Π
Α
Λ
Γ
Α
Λ
Α
Τ
Σ
Ι
Ο
Υ

Η Σύνθεση της Διαφορετικότητας:
«Όλοι μαθητές μας! Όλοι
διαφορετικοί! Όλοι μοναδικοί!!»

Τεχνικές διδασκαλίας και εφαρμογή τους
σε τάξεις μικτών ικανοτήτων

Συγγραφική ομάδα - Επιμέλεια κειμένων:

Ακριβή Στραβορίζου, Παρασκευή Παντελάκη, Αικατερίνη Λυκοστράτη

Ηλεκτρονική επιμέλεια:

Αικατερίνη Λυκοστράτη, Ακριβή Στραβορίζου

Δημιουργία εξώφυλλου- εσώφυλλου:

Αικατερίνη Λυκοστράτη

(Πίνακες ζωγραφικής της ίδιας)

**Τίτλος πρωτοτύπου: «Η σύνθεση της διαφορετικότητας: Όλοι μαθητές μας!
Όλοι διαφορετικοί! Όλοι Μοναδικοί!! Τεχνικές διδασκαλίας και εφαρμογή τους
σε τάξεις μικτών ικανοτήτων»**

© 2021

Ομάδα Erasmus 2^ο ΕΠΑ.Λ Γαλατσίου:

Ακριβή Στραβορίζου: Συντονίστρια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος

Αικατερίνη Λυκοστράτη (Υποδιευθύντρια 2^ο ΕΠΑ.Λ Γαλατσίου)

Παρασκευή Παντελάκη

Ελένη Αβραμάντη

Αγγελική Μαμουνή – Κορρέ

Κωνσταντίνος Σαβελώνας: Διευθυντής 2^ο ΕΠΑ.Λ Γαλατσίου

Λίγα λόγια για το βιβλίο μας...

- ❖ Στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ KA1 (2017-2019), το 2^ο ΕΠΤΑ.Λ Γαλασίου εκπόνησε ένα εγχειρίδιο με τίτλο «Η Σύνθεση της Διαφορετικότητας: Όλοι μαθητές μας! Όλοι διαφορετικοί! Όλοι μοναδικοί!! Τεχνικές διδασκαλίας και εφαρμογή τους σε τάξεις μικτών ικανοτήτων». Στο Α' μέρος αυτού περιγράφονται στρατηγικές διδασκαλίας για τάξεις μικτών ικανοτήτων και σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία, ενώ στο Β' μέρος περιγράφεται η εφαρμογή μέρους αυτών σε ένα πρόγραμμα με τίτλο «Έρχομαι κοντά σου!!».
- ❖ Το συγκεκριμένο πρόγραμμα, που εφαρμόστηκε σε όλη την Α' τάξη, αφορούσε στη διερεύνηση της αξίας της ζωής σήμερα, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της παραβίασής τους, καθώς και στους τρόπους διαχείρισης αυτών των παραβιάσεων εφαρμόζοντας προσαρμοσμένα τα εκπαιδευτικά εργαλεία, που περιγράφονται το πρώτο μέρος του εγχειριδίου.
- ❖ Η δημιουργία υποομάδων, η συνεργατική μάθηση, οι βιωματικές ασκήσεις και οι δράσεις των μαθητών/τριών με σκοπό την παραγωγή ενός συνολικού έργου ήταν ο βασικός πυρήνας του προγράμματος. Τα παραγόμενα έργα αφορούσαν στη δημιουργία μίας Βιβλιοθήκης/Χώρου γνώσης και μάθησης και μιας «Ταινιοθήκης» ως συλλογές βιβλίων και ταινιών με θέμα τα ανθρώπινα δικαιώματα, του «Κήπου της ζωής», ενός μικρού λαχανόκηπου στο προαύλιο του σχολείου, και τέλος στη σύνταξη ενός συγγράμματος αναφοράς στις διατροφικές συνήθειες πολιτισμών και λαών με τίτλο «Οι συνταγές του κόσμου». Δράσεις, δηλαδή, που είχαν στόχο να ενσωματώσουν όλους τους/τις μαθητές/τριες στη δημιουργική και μαθησιακή διαδικασία, γνωρίζοντας ότι αυτοί προέρχονται από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα, καταρρίπτοντας με αυτό τον τρόπο στερεότυπα και προκαταλήψεις.
- ❖ Παρακάτω παραθέτουμε ενδεικτικά σελίδες του βιβλίου, το οποίο ελπίζουμε να είναι χρήσιμο για κάθε εκπαιδευτικό, στην καθημερινή του προσπάθεια να μοιραστεί τη γνώση με τους μαθητές του και να τους αγκαλιάσει όλους με αγάπη .

Συνοπτικά Περιεχόμενα

ΜΕΡΟΣ Α΄: Παρουσίαση Τεχνικών Διδασκαλίας για Τάξεις Μικτών Ικανοτήτων.....	16
Κεφ. 1: Διαφορετικότητα στην Εκπαίδευση: Αναπτύσσοντας Διαπολιτισμικές και Κοινωνικές Δεξιότητες (Diversity in education: Developing intercultural and communication skills for working. Malta, 2017), Παντελάκη, Π.	17
Κεφ. 2: Προσεγγίζοντας Πολυπολιτισμικά θέματα και Τάξεις Μικτών Ικανοτήτων (Approaching multicultural issues and mixed ability classes. Prague, 2018), Στραβορίζου, Α.....	26
Κεφ. 3: Ψηφιακά Εργαλεία στη Διδασκαλία και τη Μάθηση των νεοαφιχθέντων Μεταναστών (Migrants’ course: Let’s use ICT in teaching & learning of newly arrived migrants. Finland, 2018), Λυκοστράτη, Α.	53
Κεφ. 4: Η Αξιολόγηση στις Τάξεις Μικτών Ικανοτήτων (Assessment in mixed ability classes. Prague, 2018), Στραβορίζου, Α.	70
Κεφ. 5: Επίλογος, Στραβορίζου, Α., Λυκοστράτη, Α.	80
ΜΕΡΟΣ Β΄: Εφαρμογή Τεχνικών & Εργαλείων Διδασκαλίας σε Τάξεις Μικτών Ικανοτήτων	84
Κεφ. 6: Εισαγωγή, Λυκοστράτη, Α.....	85
Κεφ. 7: Περιγραφή Προγράμματος «Έρχομαι κοντά σου!!», Λυκοστράτη, Α., Παντελάκη, Π., Στραβορίζου, Α.....	87
Κεφ. 8: Βιωματικές Ασκήσεις Γνωριμίας & Ενδυνάμωσης Ομάδων	88
Κεφ. 9: Προσαρμοσμένα Ψηφιακά Εκπαιδευτικά Εργαλεία	94
Κεφ. 10: Προσαρμοσμένα Εκπαιδευτικά Εργαλεία.....	98
Κεφ. 11: Δράσεις Προγράμματος «Έρχομαι κοντά σου!!».....	113
BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτική)	122
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	126

(Ακολουθούν «Αναλυτικά Περιεχόμενα»)

Κεφ. 1. Διαφορετικότητα στην Εκπαίδευση: Αναπτύσσοντας

Διαπολιτισμικές και Κοινωνικές Δεξιότητες (Diversity in education: Developing intercultural and communication skills for working. Malta, 2017), Παντελάκη, Π.

Εκπ/κός ΠΕ87.07 Ραδιολογίας Ακτινολογίας, 2^ο ΕΠΑ.Α Γαλατσίου

Η διδασκαλία και η σχολική ένταξη μαθητών/τριών με διαφορετικό πολιτισμικό και γλωσσικό υπόβαθρο απασχόλησε και απασχολεί τη διεθνή κοινότητα, λόγω και της μετακίνησης πληθυσμών που έχει ενταθεί στις μέρες μας. Το σεμινάριο που παρακολουθήσαμε στη Μάλτα, μας βοήθησε να διευρύνουμε τις γνώσεις και τις δεξιότητές μας σε σχέση με τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και αυτές τις γνώσεις θελήσαμε να τις μοιραστούμε με τους συναδέλφους μας.

1.1. Διαπολιτισμική Εκπαίδευση (Intercultural Education)

Ο όρος «διαπολιτισμική εκπαίδευση» αναφέρεται σε οποιαδήποτε μορφή εκπαίδευσης ή διδασκαλίας που ενσωματώνει τις ιστορίες, τις αξίες, τις πεποιθήσεις και τις προοπτικές των ανθρώπων από διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο. (The Glossary of Education). Στοχεύει στο να ξεπεράσει την παθητική συνύπαρξη των ανθρώπων σε πολυπολιτισμικές κοινωνίες, μέσω της δημιουργίας κατανόησης, σεβασμού και διαλόγου μεταξύ των διαφόρων πολιτιστικών ομάδων. Η έννοια αυτή συγκροτήθηκε σε αντιπαράθεση με την πολυπολιτισμική προσέγγιση, η οποία χρησιμοποιεί τη μάθηση για άλλους πολιτισμούς, με σκοπό την ανάπτυξη αποδοχής ή τουλάχιστον ανεκτικότητας αυτών των πολιτισμών (Ασκούνη, 2001· Unesco, 2006).

Εικ.1. Πυραμίδα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης (ETI, Malta)

Για να γίνει κατανοητή η έννοια της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης είναι χρήσιμο να αναφερθούν παρακάτω κάποιοι όροι.

- Δεξιότητες για έναρξη εργασίας
- Αντιμετώπιση γραφειοκρατίας και δυσκολιών στην επαφή με υπηρεσίες (υγείας, κοινωνικής ωφέλειας, εργασίας, τράπεζες κτλ).

Στη σημερινή κοινωνία της γνώσης, το ευρωπαϊκό σχολικό σύστημα αντιμετωπίζει νέες προκλήσεις. Η πολιτισμική επίγνωση και η ψυχολογική εμφύχωση είναι απαραίτητες, προκειμένου να λειτουργήσουν αποτελεσματικά οι εκπαιδευτικοί σε μικτές τάξεις (Sakka, 2010).

1.2.1. Ανάπτυξη Διαπολιτισμικών Δεξιοτήτων από τους Καθηγητές

Δέκα δεξιότητες κλειδιά που επιτρέπουν στους ανθρώπους να γίνονται ταχύτατα αποτελεσματικοί σε άγνωστα πολιτισμικά περιβάλλοντα είναι:

- 1. Ευθύτητα – ειλικρίνεια**
- 2. Ευελιξία**
- 3. Προσωπική αυτονομία**
- 4. Συναισθηματική αντοχή**
- 5. Διορατικότητα**
- 6. Ικανότητα να ακούει**
- 7. Διαφάνεια**
- 8. Αποδοχή της διαφορετικότητας**
- 9. Επιρροή**
- 10. Συνεργασία – διάθεση για αλληλεπίδραση**

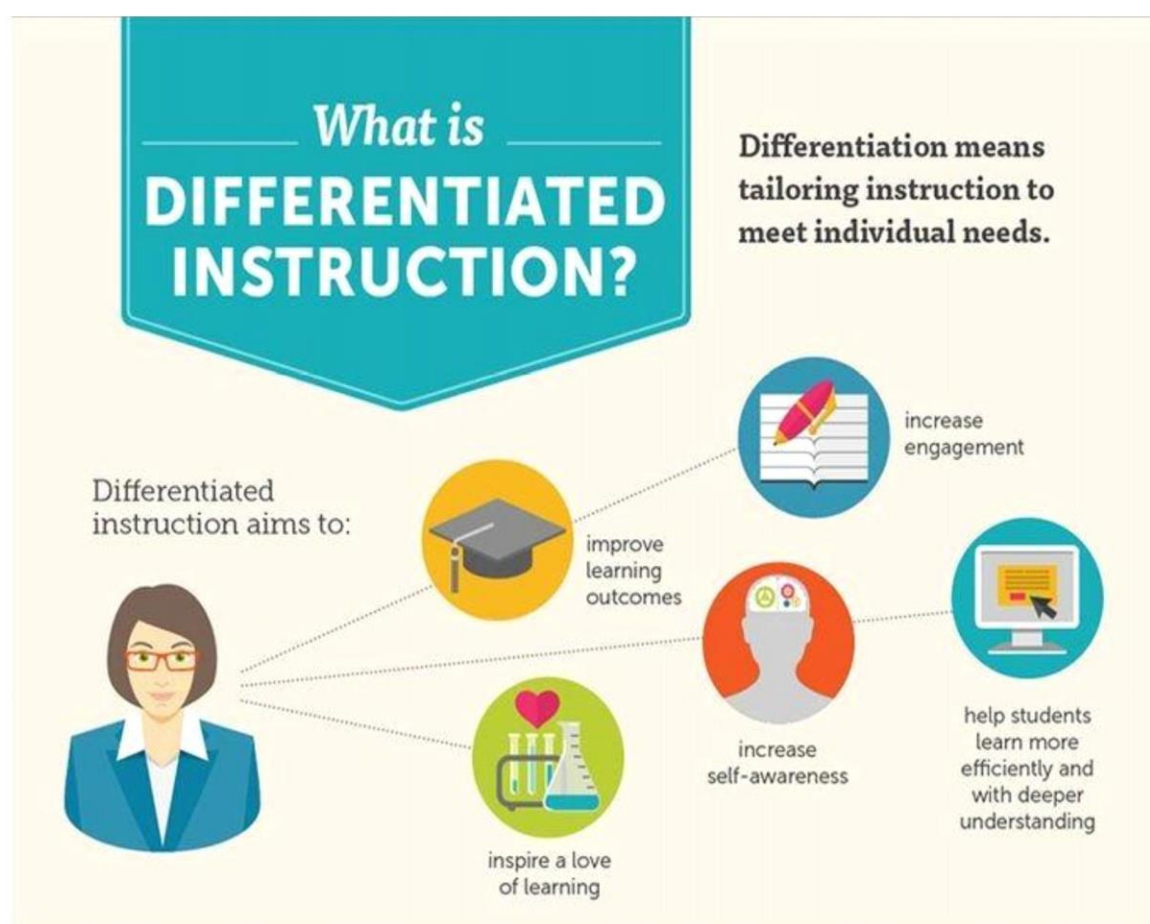
Για να είναι αποτελεσματική η επικοινωνία των δασκάλων με τους μαθητές/τριές τους σε ένα πολυπολιτισμικό σχολείο χρειάζεται να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα εξής:

- **Σαφήνεια:** μέριμνα για την υιοθέτηση ενός κατανοητού και απλού τρόπου επικοινωνίας προς αποφυγή παρεξηγήσεων

2.2. Διαφοροποιημένη Διδασκαλία

Η διαφοροποιημένη διδασκαλία (Εικ.5) αποτελεί προσαρμογή της διδασκαλίας στις εξατομικευμένες ανάγκες του κάθε μαθητή.

Σύμφωνα με τη Šimanová (2010), οι εκπαιδευτικοί που είναι εξοικειωμένοι με τις διαφορετικές ικανότητες και ανάγκες των μαθητών/τριών τους και χρησιμοποιούν στρατηγικές διδασκαλίας μικτής ικανότητας αποτελεσματικά, είναι πολύ καλύτερα εξοπλισμένοι για να καλύψουν τις διαφορετικές μαθησιακές ανάγκες αυτών.

Εικ. 5. Διαφοροποιημένη Διδασκαλία (ITC, Prague)

Κλειδιά για τη διαφοροποίηση των μεθόδων διδασκαλίας στις τάξεις μικτών ικανοτήτων αποτελούν οι δύο γνωστές θεωρίες του Gardner με τα 9 είδη του μίγματος νοημοσύνης των ανθρώπων και του Bloom με την πυραμίδα των 6 επιπέδων διδακτικών στόχων.

Σύμφωνα με τη **θεωρία πολλαπλής νοημοσύνης** (Εικ.6) που διατύπωσε ο Howard Gardner στο βιβλίο του *Frames of Mind* (Gardner, 1993), υπάρχουν 9

συζητήσουν με αυτοπεποίθηση και να γίνουν ανεξάρτητοι δια βίου μαθητές/τριες (Schauer, 2002).

Διδακτικές Τεχνικές

1. Αλφαβητικός Πίνακας (Alphabet box)

Μία ευχάριστη τεχνική είναι ο καταγιγισμός ιδεών με τη χρήση αλφαβητικού πίνακα (Εικ.8), όπου δίνεται πλαίσιο χωρισμένο στα γράμματα της αλφαβήτου και οι μαθητές/τριες καλούνται να βρουν και να κολλήσουν λέξεις που ξεκινούν με κάθε γράμμα, σχετικές με το θέμα διδασκαλίας,.

Εικ.8. Αλφαβητικός Πίνακας (Alphabet box), (ITC, Prague)

Στη συνέχεια γίνεται κατηγοριοποίηση των λέξεων στον πίνακα και επιτυγχάνεται εξάσκηση σε όλα τα επίπεδα της ταξινομίας του Bloom.

2. Οι 4 Γωνίες (4 Corners)

Τοποθετούνται αφίσες (posters) στις 4 γωνίες του δωματίου με θέματα σχετικά με κάποιο διδακτικό αντικείμενο π.χ. Αφρική:

Εικ. 9. 4 γωνίες (4 corners)

7. Πίνακας Επιλογής Δραστηριοτήτων (Choice Board ή Non fiction reading response)

Δίνεται πίνακας επιλογής δραστηριοτήτων κατά τη μελέτη κειμένου (Εικ.17) και ζητείται από τους/τις μαθητές/τριες να επιλέξουν και να ολοκληρώσουν 3 δραστηριότητες, έτσι ώστε να φτιάξουν μία τρίλιζα περνώντας από το κέντρο.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

<p style="text-align: center;">ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΘΕΜΑ</p> <p>Εξήγησε ποιο ήταν το πιο ενδιαφέρον θέμα που διαβάσες. Δώσε συγκεκριμένη αναφορά στο κείμενο.</p>	<p style="text-align: center;">ΤΙ ΕΜΑΘΑ</p> <p>Ποιες είναι οι δύο νέες πληροφορίες που έμαθες από το κείμενο;</p>	<p style="text-align: center;">ΓΝΩΜΗ</p> <p>Ποια είναι η γνώμη σου για το θέμα που διαβάσες μόλις; Πώς αισθάνεσαι για αυτό το ζήτημα; Τι είναι τα ήθη ζητήματα;</p>
<p style="text-align: center;">ΒΑΣΙΚΗ ΙΔΕΑ</p> <p>Ποια είναι η βασική ιδέα του κειμένου;</p>	<p style="text-align: center;">ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ</p> <p>Διαλέξε 4 λέξεις που είτε δε γνωρίζεις τη σημασία τους είτε είναι σημαντικές για την κατανόηση του κειμένου (Λέξεις κλειδιά)</p>	<p style="text-align: center;">ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ</p> <p>Δώσε 3 λεπτομέρειες του κειμένου που υποστηρίζουν τη βασική ιδέα.</p>
<p style="text-align: center;">ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ</p> <p>Αφού διαβάσες το άρθρο διατύπωσε 2 ερωτήσεις που έχεις και θα μπορούσες να ερευνήσεις περαιτέρω.</p>	<p style="text-align: center;">ΟΠΤΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ</p> <p>Διαλέξε ή σχεδίασε ένα γράφημα, χάρτη, πίνακα ή εικόνα που είναι σημαντικό για το κείμενο, εξηγώντας τη σημασία του για αυτό.</p>	<p style="text-align: center;">ΠΕΡΙΛΗΨΗ</p> <p>Χρησιμοποίησε τις λέξεις: "ποιος, τι, που, πότε και γιατί" για να φτιάξεις μια περίληψη αυτού που διαβάσες.</p>

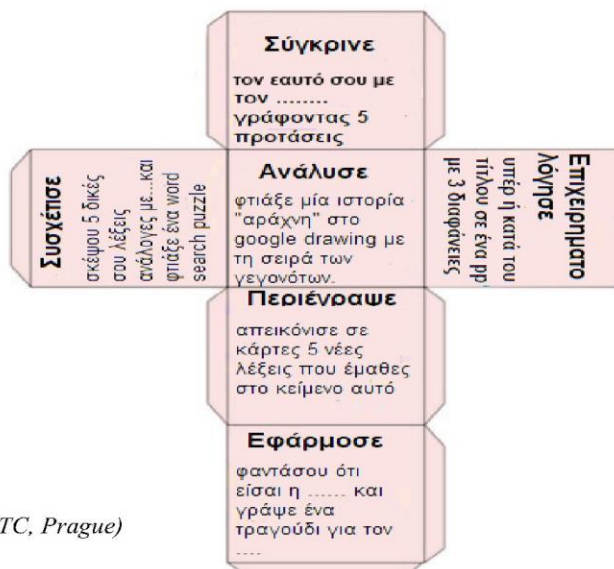
ΟΔΗΓΙΕΣ:
Επέλεξε να εκπληρώσεις 3 δραστηριότητες σχηματίζοντας τρίλιζα και περνώντας από τα κέντρα. Στη συνέχεια κόψε τα αβτί στοιχεία τετράγωνα και κάλλυρέ τα στα τετράδιά σου.

Εικ.17. Πίνακας επιλογής δραστηριοτήτων (Choice Board ή Non fiction response), (ITC, Prague)

8. Κύβος

Οι μαθητές/τριες διαβάζουν ένα κείμενο και τους δίνεται κύβος (Εικ.18) στον οποίο η κάθε πλευρά έχει ερώτημα σε κάθε επίπεδο (εφαρμογή θεωρίας του Bloom).

Εικ.18. Κύβος (Cube), (ITC, Prague)

- Ποιο είναι το πρόβλημα;
- Πονάτε εδώ;
- Χειροτερεύει ο πόνος;
- Έχετε.....;
- Μπορείτε ... (να κινήσετε το χέρι σας, να πηγαίνετε κοντά σε πάρκα);
- Είστε αλλεργικός σε κάτι;
- Νομίζω ότι έχετε ...
- Δε θα έπρεπε ... / θα έπρεπε ...
- Προσπαθήστε να μην... (ρήμα)

Πλεονέκτημα: κάνουμε το υποχρεωτικό με ένα ευχάριστο τρόπο.

11. Παιγνίδι Συναρμολόγησης Κομματιών διδακτικού αντικειμένου (Jigsaw Reading)

Η σημασία της λέξης jigsaw είναι «παιγνίδι συναρμολόγησης κομματιών» (Εικ.20)

Εικ.20. Παιγνίδι συναρμολόγησης κομματιών διδακτικού αντικειμένου (Jigsaw Reading). (ITC, Prague)

Όπως σε ένα πάζλ, κάθε κομμάτι είναι σημαντικό για την ολοκλήρωση του τελικού προϊόντος, έτσι και στη μέθοδο αυτή κάθε μαθητής/τρια είναι απαραίτητος/η για τη μάθηση. **Κανένας δεν μπορεί να επιτύχει εξολοκλήρου το στόχο του, παρά μόνο αν όλοι εργαστούν ως ομάδα.** Επομένως, η πλήρης αλληλεξάρτηση των

Κεφ. 3: Ψηφιακά Εργαλεία στη Διδασκαλία και τη Μάθηση

των νεοαφιχθέντων Μεταναστών (Migrants' course: Let's use ICT in teaching & learning of newly arrived migrants. Finland, 2018), Λυκοστράτη, Α. RGN, MSc, Εκπ/κός ΠΕ 87.02, Υποδ/ντρια 2^ο ΕΠΑ.Α Γαλατσίου

Παρακάτω αναπτύσσονται σύντομα, **ψηφιακά εκπαιδευτικά εργαλεία** με μια κριτική ανάλυση αυτών, τα οποία ήταν το αντικείμενο εκπαίδευσής μας στην κινητικότητα της Φινλανδίας. Να σημειωθεί ότι συνήθως τα ψηφιακά εργαλεία απαιτούν τη δημιουργία λογαριασμού από το χρήστη (Τζώρτζογλου και συν., 2020).

1. Thinglink

Το Thinglink αποτελεί μια ηλεκτρονική πλατφόρμα (Εικ.26,27,28,29) βασισμένη σε μια εικόνα οποιουδήποτε ενδιαφέροντος ή σε μορφή μηνιαίου ημερολογίου πάνω στην οποία τοποθετούνται κουκίδες (**channels**), οι οποίες όταν κλικάρονται ανοίγουν και παραπέμπουν σε άλλο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό εργαλείο. Η πλατφόρμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ένας ολοκληρωμένος πίνακας προγραμματισμού διδασκαλιών και διαδραστικών διαδικασιών μάθησης για όλα τα θεματικά είδη – μαθήματα.

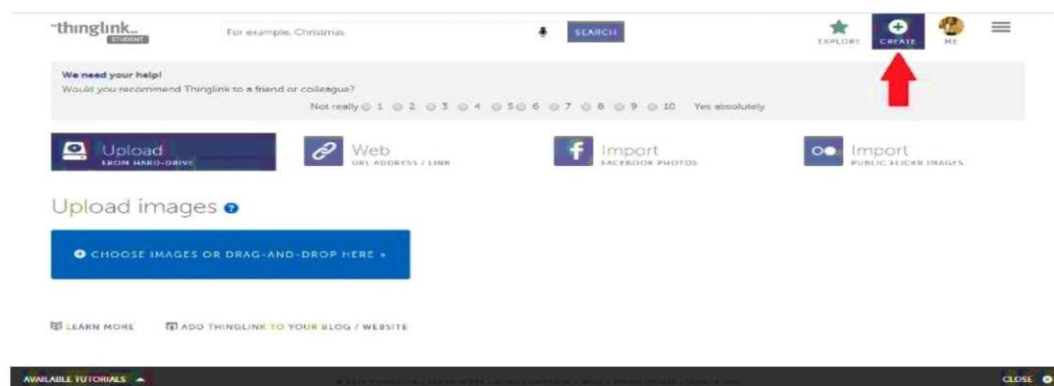
Η μαθησιακή διαδικασία είναι διευρυμένη και συνθετική. Ο μαθητής θα δει, θα ακούσει, θα διαβάσει, θα κληθεί να αποφασίσει, θα δράσει και θα αξιολογήσει γιατί οι κουκίδες μπορεί να παραπέμπουν σε κείμενο, σε σχήμα, σε βίντεο, σε άσκηση, σε παιχνίδι. Επιπλέον, δίνεται η δυνατότητα ο μαθητής να χρησιμοποιεί tablet, το οποίο επιτρέπεται στη μαθησιακή διαδικασία του φινλανδικού εκπαιδευτικού συστήματος, διότι θεωρείται πλαίσιο εστίασης της προσοχής, ειδικά για μαθητές/τριες με διαταραχές συγκέντρωσης. Η πλατφόρμα απαιτεί **προετοιμασία** από τον εκπαιδευτικό και καλή χρήση των νέων τεχνολογιών. Είναι ουσιαστικά ένα Σύστημα Διαχείρισης Μάθησης (**LMS: Learning Management System**), ένα Σύστημα Διαχείρισης Περιεχομένου (**CMS: Content Management System**) και ένα Εικονικό Περιβάλλον Μάθησης (**VLE: Virtual Learning Environment**).

(<https://www.umass.edu/digiartist/sites/default/files/Thinglink%20Tutorial.pdf>).

Συνοπτικές Οδηγίες Thinglink

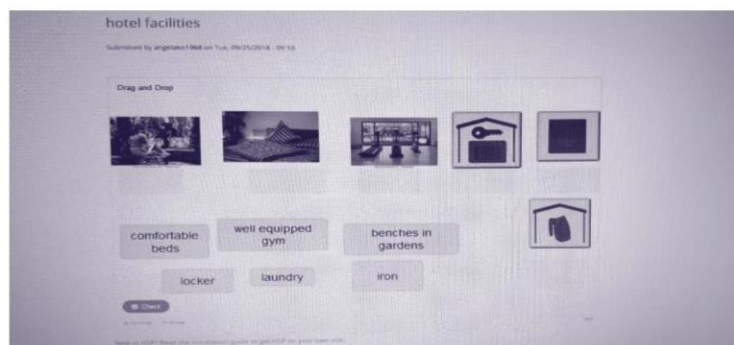
Ακολουθούν συνοπτικές οδηγίες για το ανέβασμα αρχείων στην πλατφόρμα.
(<https://www.thinglink.com/>)

1. Η **δημιουργία λογαριασμού** στον ιστότοπο <https://www.thinglink.com/> είναι απαραίτητη (Εικ. 30). Ορίζεται η δωρεάν επιλογή μαθητή. Η εγγραφή μπορεί να γίνει μέσω λογαριασμού Facebook, Google ή Twitter ή να δημιουργηθεί εκ νέου ένας ξεχωριστός λογαριασμός στον ιστότοπο.

Εικ. 30. Δημιουργία λογαριασμού thinglink, /www.thinglink.com

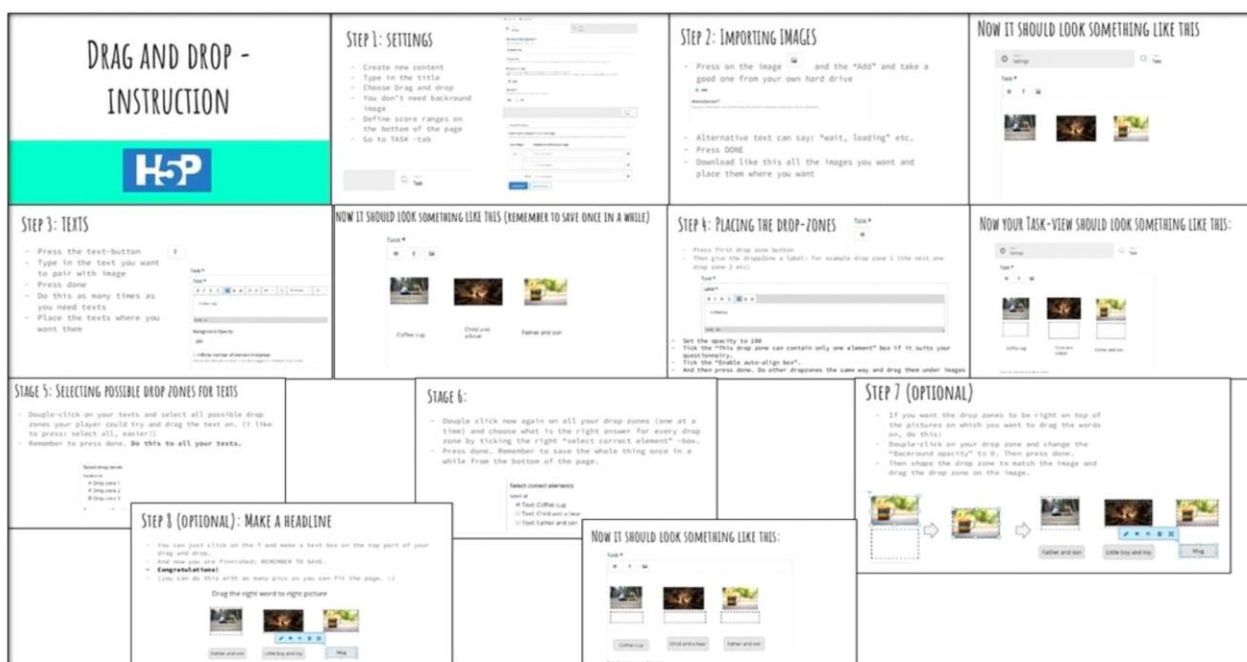
2. Για να δημιουργηθεί το περιεχόμενο, επιλέγεται η δυνατότητα **Δημιουργία** στην επάνω δεξιά γωνία της οθόνης. Υπάρχει η επιλογή χρήσης φωτογραφίας αποθηκευμένης στον υπολογιστή, είτε φωτογραφίας και βίντεο από το διαδίκτυο, ελεύθερα στη χρήση. Στη συνέχεια και αφού ανέβει η επιλεγμένη φωτογραφία ή το βίντεο μπορεί να γίνει η επεξεργασία αυτών.
3. Το Thinglink θα ονομάσει το έργο **Η Διαδραστική μου Εικόνα** με δυνατότητα αλλαγής τίτλου. Με ένα κλικ οπουδήποτε στην εικόνα θα εμφανιστεί ένα μικρό εικονίδιο, το οποίο μπορεί να μετακινηθεί συρόμενο οπουδήποτε στην οθόνη και πάνω σ' αυτό προστίθεται το πρώτο κείμενο. Στην αριστερή πλευρά της οθόνης μπορεί να γίνει επεξεργασία του κειμένου. Μπορεί να γίνει σχολιασμός κειμένου ή βίντεο με ή χωρίς συνοδευτικό κείμενο. Για να **προστεθεί σχολιασμός κειμένου**, εισάγεται το κείμενο στο παρεχόμενο πλαίσιο. (Δυστυχώς, με τη δωρεάν έκδοση, οι επιλογές μορφοποίησης για το κείμενο είναι περιορισμένες). Με την τοποθέτηση του δείκτη του ποντικιού πάνω στο εικονίδιο μπορεί κανείς να δει το σχολιασμό κειμένου.

Εικ. 34. Σύρε κι Άφησε (Drag and Drop, H5P), (Euneos, Finland)

4. Σε κάθε περιοχή απόθεσης με διπλό κλικ εμφανίζονται όλες οι επιλογές κειμένου που έχουν ήδη δημιουργηθεί αλλά τώρα **επιλέγεται η σωστή** με κλικ πάνω σ' αυτή, με αυτόματη στοίχιση. Η ίδια διαδικασία επαναλαμβάνεται σε όλες τις περιοχές απόθεσης. Έτσι ορίζονται οι σωστές απαντήσεις και αντιστοιχίσεις.
5. Με την δυνατότητα **Δημιουργία** ελέγχεται η άσκηση πριν προβληθεί, ενώ παρέχεται και η άμεση αξιολόγηση με την ολοκλήρωση της άσκησης. (<https://h5p.org/tutorial-drag-and-drop-question>)

Παρακάτω (Εικ. 35) παρατίθεται η δημιουργία του εργαλείου όπως προβλήθηκε σε παρουσίαση στο σεμινάριο της Φινλανδίας.

Εικ. 35. Σύρε κι Άφησε (Drag and Drop, H5P), (Euneos, Finland)

Κεφ. 9: Προσαρμοσμένα Ψηφιακά Εκπαιδευτικά Εργαλεία

Μετά την ολοκλήρωση των βιωματικών ασκήσεων γνωριμίας και ενδυνάμωσης ομάδων και στη συνέχεια του προγράμματος «Έρχομαι κοντά σου!!», αναπτύχθηκε η κοινή θεματολογία του θεωρητικού μέρους και οι βιωματικές ασκήσεις και δράσεις που ήταν επικεντρωμένες στο θέμα των ανθρώπινων δικαιωμάτων, από το Δεκέμβριο (2018) έως το Φεβρουάριο (2019). Παρακάτω παρουσιάζονται τα ψηφιακά εκπαιδευτικά εργαλεία στα οποία εκπαιδευτήκαμε στο σεμινάριο της Φινλανδίας (Κεφ. 3) και τα οποία προσαρμόσαμε στα ελληνικά δεδομένα που δεν επιτρέπουν τη χρήση κινητών ή tablet στην τάξη, σύμφωνα με το θέμα των ανθρώπινων δικαιωμάτων, ως δράσεις και παιχνίδια.

1. Παιγνίδι Εικόνων (Pictures and Images) (Σεμινάριο Φινλανδίας)

Στους/στις μαθητές/τριες μοιράστηκαν τόσες εικόνες* (Εικ. 54), όσα ήταν τα άτομα των ομάδων τα οποία καλούνταν:

α) να επιλέξουν μια εικόνα για τον εαυτό τους (αυτή ήταν η προσωπική τους εικόνα)

β) μία εικόνα αντιπροσωπευτική για την ομάδα

με στόχο: να σκεφτούν τι τους εκφράζει στη δεδομένη χρονική στιγμή

και σκοπό: να επικεντρωθούν στο εδώ και τώρα ορίζοντας το πλαίσιο και το χρόνο

Εικ. 54. Παιγνίδι Εικόνων – επικέντρωση στο εδώ και τώρα

- Ζητήσαμε να μας εξηγήσουν πώς αισθάνθηκαν, όταν περπατούσαν όλοι με τον ίδιο τρόπο και αν άλλαξε κάτι μέσα τους, όταν προστέθηκαν και τα τρία τελευταία άτομα.

Οι μαθητές/τριες είπαν: «μου φάνηκε παράξενο που κάποιοι έκαναν κάτι άλλο από αυτό που συμφωνήσαμε», «αποσυντονίστηκα...», «θύμωσα, γι' αυτό και σταμάτησα.....», «αναρωτήθηκα αν μπορούσα να το κάνω κι εγώ...». Ρωτήσαμε επίσης και την τριάδα με την ελεύθερη κίνηση για το πώς αισθάνθηκαν που πήγαιναν «κόντρα στο ρεύμα». Είπαν: «πολύ το χάρηκα...δεν ήμουν αναγκασμένος να υπακούσω», «δίσταζα στην αρχή...δεν ήθελα να προκαλέσω», «ήταν απολαυστικό, χαχα...έκανα κάτι διαφορετικό». Ακολούθησε συζήτηση σχετικά με το

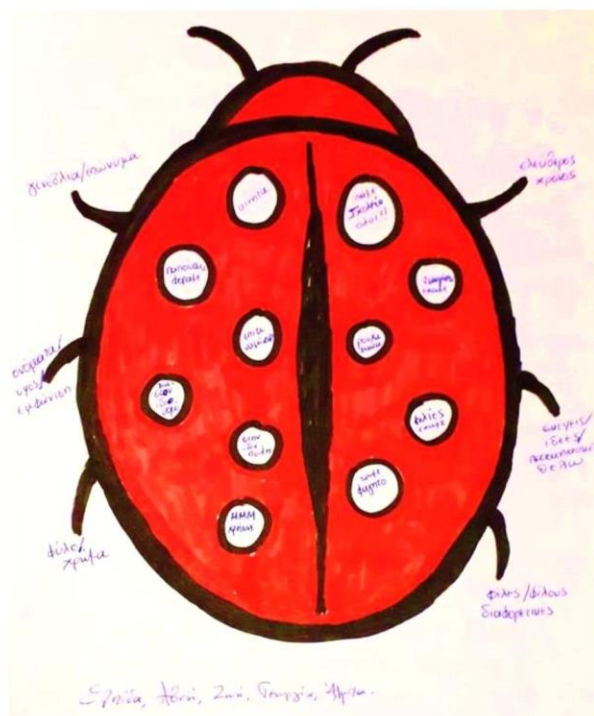
- αν μπορεί κάποιος άνθρωπος να επιλέξει να ακολουθήσει το ρεύμα ή κόντρα σε αυτό
- ή αν έχουν βιώσει οι ίδιοι μια τέτοια συνθήκη.

Η άσκηση έκλεισε με απόλυτη ικανοποίηση για όλους, μαθαίνοντας ότι υπάρχει και το δικαίωμα στη διαφορετικότητα.

9. «Πασχαλίτσα» Βρίσκοντας Κοινά Πράγματα - εκτιμώντας τη Μοναδικότητα (Σεμινάριο Πράγας)

Κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας «Πασχαλίτσα» (βλ. Κεφ.2.3.8.2) οι μαθητές/τριες χωρισμένοι στις ομάδες τους, πήραν ένα σχέδιο πασχαλίτσας (Εικ.64) στο οποίο καλούνταν να ζωγραφίσουν τα κοινά τους στοιχεία στα κυκλάκια στην κοιλιά της και τα διαφορετικά – μοναδικά τους στοιχεία στα πόδια.

Στη συνέχεια αντάλλαξαν τα σχέδια τους και προσπάθησαν να τα ερμηνεύσουν. Έτσι σύμφωνα με το σχέδιο της εικόνας οι μαθήτριες Ελπίδα, Ανθή, Ζωή, Γεωργία και

Εικ.64. Η πασχαλίτσα

Άλμπα ανέφεραν ότι όλες πάνε σχολείο, έχουν οικογένεια, φοράνε ρούχα, παπούτσια,

- **Οι Μαθητές/τριες** πρέπει να έχουν **ίσες ευκαιρίες** να αναπτύξουν το μέγιστο των δυνατοτήτων τους και να **προετοιμαστούν** κατάλληλα για την επιτυχή συμμετοχή τους σε μία όλο και πιο αυξανόμενη διαπολιτισμική κοινωνία.

Γίνεται πλέον φανερό ότι οι ίδιες παροχές και η ισότιμη αντιμετώπιση για διαφορετικούς μαθητές/τριες δεν έχουν αποτέλεσμα, διότι κάποιος μπορεί να αποκλειστεί, όπως και οι διαφορετικές παροχές με ισότιμη πρόσβαση δεν έχουν δίκαιη βάση (Εικ.45).

Αποτελεί επιτακτική ανάγκη να **εντοπιστούν τα αίτια των ανισοτήτων, ώστε να καταργηθούν τα πιθανά εμπόδια** και όλοι να απολαμβάνουν τα ίδια αν και είναι διαφορετικοί... ας μην ξεχνάμε όμως ότι είναι μοναδικοί!

Ίδιες παροχές
Ισότιμη αντιμετώπιση

Διαφορετικές παροχές
Ισότιμη πρόσβαση

Εντοπισμός των αιτίων
της ανισότητας.
Τα εμπόδια έχουν
καταργηθεί.

Εικ.45. Διαχείριση τάξεων μικτών ικανοτήτων (ITC, Prague)

Τα λόγια του Paulo Freire*: **«Όταν οι εκπαιδευτικοί είναι ανοιχτοί να αναγνωρίσουν τους διαφορετικούς δρόμους που ακολουθούν οι μαθητές/τριες για να μάθουν, τότε αναδιαμορφώνουν διαρκώς τα μονοπάτια της δικής τους περιέργειας ανοίγοντας τις πόρτες σε τρόπους μάθησης που θα ωφελήσουν όλους μέσα στην τάξη. Η αγάπη για την ίδια τη διαδικασία της διδασκαλίας δίνει νόημα στο έργο τους»** σηματοδοτούν και την προσπάθεια της ομάδας Erasmus του 2^{ου} ΕΠΑΛ Γαλατσίου, η οποία με ιδιαίτερο ζήλο και αγάπη μετουσίωσε τη βιωμένη εμπειρία της, διαμορφώνοντας ένα κοινό εκπαιδευτικό πρόγραμμα στη «Ζώνη Δημιουργικών Δραστηριοτήτων», το οποίο παρουσιάζεται στο Β΄ ΜΕΡΟΣ του παρόντος Εγχειριδίου.

* Paulo Freire, «Δέκα επιστολές σε εκείνους που τολμούν να διδάσκουν», εκδόσεις Επίκεντρο, 2006

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Πρόγραμμα ΚΑ1 - Erasmus plus
2017-2019**

2^ο Επαγγελματικό Λύκειο Γαλαταίου